

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București, Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

KOSSUTH.

Dacă era constituțională dualistă a produs ceva în Ungaria, apoi afară de dări mari, de sărăcie multă și nemulțumire generală, a produs și cultul unui om, care a adus multă nefericire peste țările ungurești și ale monarhiei austro-ungare. Ear' acest om este Ludovic Kossuth. Acel Ludovic Kossuth, pe care Maghiarii l-au sărbătorit și în anul acesta cu mult mai multă însuflețire decât pe purtătorul coroanei ungurești.

Și este caracteristic, că din partea compatrioților nostri maghiari sărbătorirea lui Ludovic Kossuth se face fără cea mai mică sfielă. Am pute zice ostentativ și în ciuda acelora, care nu pot fi adoratori ai revoluționarului de odinioară și de acum.

Aradul care se revoltase, căci unii cetățeni de acolo, de naționalitate română, fuseseră la Viena ca să subștearnă la treptele Tronului un memorandum, au iluminat în onoarea lui Kossuth, antipodul politic al Monarhului Austro-Ungariei. Presa maghiară, aproape unisono, face din Kossuth un semizeu, care a reconstruit lumea ungurească din nou. Până și oficioșii ungurești ved în persoana lui Kossuth un Heros al libertății politice ungurești, a „cărui memorie, influență și activitate nu se vor pute șterge din istorie“.

Îndrăzneala este mare chiar în coloanele oficioaselor. Acestea spun celor dela Viena, mai cu seamă însă naționalităților nemaghiare, să-și noteze bine împrejurarea, că Kossuth acum după restaurarea vieții constituționale nu mai e revoluționarul, care vrea să facă de undeva din afară de țeară confuziune în țeară.

Cu alte cuvinte revoluționea, după restaurarea vieții constituționale este în țeară, și vai de aceia, care vor umbla să i-se opună.

Dar' mult se nu ne mirăm că astfel se desvoaltă lucrurile în țeara model de constituționalism. Într-o corespondență dela 26 Iunie n. c. am cetit în „Egyetértés“, că un „fiu“ al lui Árpád, Aigner, ar fi zis într-o adunare în Kecskemét: „... Dacă pe deputații care țin cu Eötvös îi suspectează că lor nu le trebuie ca Împăratul austriac să le fie Rege unguresc, aceasta înaintea noastră față cu a-voastră nu e scădere (gános), ci laudă. Eu

aprob procederea d-voastră“, ear' la cuvintele acestea cei de față s'au sculat și au felicitat pe vorbitor.

Acum dacă astfel de manifestațiuni se fac fără a fi cel puțin reprobate din vre-o parte oficială, nu e mirare că între Maghiari se desvoaltă un spirit, care toate lucrurile le vede întors și nu cum le ved cetățenii iubitori de pace și de egalitate din țeară. Și în fine ce se ne mai mirăm, dacă și în sferele guvernamentale ungurești oamenii capătă gustul de a fi laudați de Aigner și de toți cei de un cuget cu dñsul. Ved că acestora toate le sânt permise. Ear' altora lealitatea și iubirea de ordine și de dreptate și egalitate li-se răplătește în cale „constituțională“ cu spargere de ferestri, de capete și cu — temniță.

Într-o astfel de eră „constituțională“ se nu ne mirăm că și cultul lui Kossuth a ajuns la culme.

Kossuth e un om foarte „vrednic“. Lui nu i-a trebuit nici doi ani până să ducă Ungaria la Világos. Și ce Ungarie? Arsă și pustiită de războiul civil, ațîțat și aprins de Kossuth cu fanatismul lui orb, fără să judece că va și pute ceea-ce întreprinde.

De când a emigrat a cercat cu toți inimicii patriei să pacteze, pentru ca ajutorul acestora să continue confuziunea și pustiirea patriei.

Acum după-ace din grația Monarhului Francisc Iosif I. patria a ajuns a fi constituțională, Kossuth și cu ai sei își dau toată silința, cu desconsiderarea făcătorului de bine, să facă patria vatră de scârbele fanatice ale unui naționalism unilateral și impotent maghiar, potrivit de a resuscita frecările și neînțelegerile între fiii patriei, sigur în favorul unui nou Világos.

Noi nu ne putem înstrăina de idea, că și semizeul dela Torino este amestecat în fiasco care poartă numele unui nenorocit Rimler.

Între astfel de împrejurări, în care guvernul țerii sau că este terorizat de răvrăitori, sau că pe sub mână face cauză comună cu dișii, noi Români și ceialalți nemaghiari păcătuim pe cat de moarte dacă vom sta cu mâinile încrucișate și vom privi nepăsători cum o ceată de oameni împing patria spre prăpastie.

Dacă nu altceva, cultul lui Kossuth se ne desștepte, ca să vedem, că Maghiarii dela mare până la mic și

dela mic până la mare sânt cuprinși de un spirit răvrăitor, care desvoltându-se mai departe, poate fi foarte funest pentru toți, chiar și pentru Maghiari.

A lucra în contra acestui spirit cu toate mijloacele legale este o datorință indispensabilă pentru toți patrioții adevărați.

Dar' este adevărat, că Români au lucrat și până acum.

Lucrarea Românilor însă e numai începută. Se nu stee pe loc, ci ceea-ce au început să caute a și termina.

Sălbatecii din Turda. La ordin telegrafic sosit ieri la comanda de corp de aici, au plecat cu trenul de aseară două companii din regimentul de infanterie 64 la Turda și o companie la Micuș lângă Turda. Acest regiment, aproape curat românesc, este staționat în Orăștie, dar' se află de prezent concentrat la manevre aici. Companiile trimise și-au intrerupt așadar manevrele, ceea-ce denotă că încă n'a încetat a ferbe între bașibozucii din Turda. Știri detaliate ne lipsesc până acum.

Vincat aequitas!

Din cercurile tinerimii noastre universitare primim următorul articol:

Nouă tinerilor ni-a fost dat să susținem ordinea în tot decursul conferenței naționale.

Această datorință onorifică o împlinim atăt de bine, încât dl Jancsó Benedek ca raportorul foii „Egyetértés“ fu cuprins de fiori, de frică. Căci bine a cunoscut d-sa, că nu nouă arangiatorilor ne competeza meritul pentru susținerea ordinii, ci încrederea care o nătrește întreg poporul român pentru conducătorii sei.

Mulțumita care ni-o adresă comisarul polițenesc nouă, „pentru-că nu s'a întemplat nici cel mai mic exces“ deasemenea, națiunii române îi compete.

Români au știut să dea lumii dovezi, că sânt oamenii ordinii. Această înșeși foile cele mai împintenate au recunoscut-o.

Conferența noastră națională dovedi că Români nu sânt împărțiți în partide, că cu toții merg mână în mână.

Aceasta nu le convenia dlor celor mari din Pesta.

Dar' și de li-ar fi convenit acestora, nu le convenia pericunătorilor dela presa noastră „patriotică“, căci toată jurnalistica europeană era pe partea Românilor și descoperia deo-

dată cu zăpăcilele guvernului nostru „constituțional“ și infamiile jidănești.

A trebuit deci atrasă atențiunea publicului european asupra unei alte cestiuni, a trebuit dovedit că Români sânt „trădători de patrie“.

De predarea stindardelor la Predeal, de această falnică manifestațiune a înfrățirii Românilor subjugăți cu Români liberi nu li-a fost șornaliștilor „koscher“ de a se atinge.

Au trecut-o cu tăcerea.

Dar' aveau lipsă, lipsă mare ca nicio dată de scandal, mai cu seamă că între acestea se ivi și afacerea Rimler. Și eată, ângerul mântuitor se arătă, tocmai în momentul cel mai oportun. Apără Pituk Béla. Acest „patriot“, acest „geniu“, acest „om cult“, acest „martir“. Renegatul, pe care tot omul de onoare îl condamnă, la ei e „patriot“, nebunul „geniu“, prostul „om cult“, omul de nimica „martir“.

Și cum s'ar și pute să nu fie așa, când îți ajută să te scapi cu minciua, calumniându-i pe Români. Acuma e ușor de a salva onoarea națiunii maghiare în ochii popoarelor culte.

Haid! toată presa „koscheră“ se acată de Pituk. De Turda le era rușine. Au provocat vandalisme născute din simțământ „patriotic“, căci cele dela Turda era imposibil de a le presenta sub acest titlu Europei civilizate.

Nu cred că a rămas Român până chiar și cel mai moderat indiferent în fața unei atari barbarii cum e cea dela Orade.

Ear' despre aceea că tinerimea română întreagă era gata de a se lupta „cu aceleași arme“ sânt convins, căci știu că tinerimea e pătrunsă de focul simțământelor, e unită în cuget și în simțiri.

Ah! că nu sântem cu toții întruniți la universități spre a pute desvolta o acțiune solidară puternică.

Acest cuget mă năcăjia ziua-noaptea.

Vedeam în spirit cum i-am adresa episcopului Pavel cele mai ferbinți asigurări de aderență, cu cele mai încurajatoare cuvinte.

Ferbia sângele în mine, că nu pot să fac singur nimic, că nu poate unul dintre noi să lucre în numele tuturor.

Dar' nu face nimic, mă consolai în fine, văzând nesfrîșitul șir al scrisorilor de aderență adresate episcopului greu vătămă din toate ținuturile, mai cu seamă de preoțimea noastră, care cu fală și satisfacțiune trebuie să constat, în afaceri naționale e condusă numai de mărimea ideilor și sfințenia cauzei, nu de micile interese profesionale. Vedeva episcopul, cugetai, că nu stă singur în viforul cumplitelor încercări, vedeva, că ochii tuturor

Românilor sânt îndreptați cu admirațiune profundă, cu caldă simpatie asupra sa.

Eram convins, că Preasfinția Sa se va purta demn față cu acel popor sălbatec, care vrea să nimească națiunea din care își trage originea, și dl episcop, că va întimpina în mod demn de un arhieru român toate atacurile și intrigele maghiare.

Nutriam firma speranță, că episcopul Pavel va merge la Maiestatea Sa, va merge și va zice (ce încă nu e prea târziu): „Eată, Maiestate, ce fac Humii sălbateci în statul a cărei constituție ai sancționat-o!“

„Eată cum vatămă acel popor, care în 48 a fost inamicul Tău de moarte, pe națiunea Ție mai credincioasă întotdeauna.“

„Tu ești chemat de a ne face dreptate, când chiar și bisericile ni-le devastează.“

„Acest popor e iubitor de pace, ascultă de conducătorii sei, dar' dacă vor merge lucrurile tot ca și până acuma, trebuie cu necesitate istorică să vină odată o zi, în care nici conducătorii, ba nici o putere din lume se nu mai fie în stare de a garanta ce se va mai întempla.“

Aceasta era cugetul care mă consolai mai mult.

Eram convins, că un consilier intim al Maiestății Sale așa va purcede, că va avé caracterul rezolut, energia bărbătească, curajul civic, ca constiu de nevinovăția sa să-și apere dreptul, căci dñsul sta pe bașă de drept, dreptatea și adevărul era pe partea lui, pe partea noastră a Românilor.

Cu zimbet ironic mă gândiam: ce nu a fost în stare să facă fricosul de Szabó, va face-o Pavel, căci acesta e bărbat.

Aceasta nu e avisat la grația nimării, căci nici nu cochetează ca Szabó cu scaunul metropolitan, nici nu i-e frică de suspendare, căci e om în stare materială splendidă.

Așteptam, că un episcop va purcede în modul, în care trebuie să purcedă: își va apăra biserica sa națională, va apăra creștinismul, căci dñsul, înaintea tuturor e chemat să o facă aceasta! Dar' ce se vezi? Pe când apăreau în „Tribuna“ scrisorile de aderență, dovadă pentru conștiința și mândria noastră națională, foile maghiare aduceau știri, care făceau să i-se înroșească omului obraji de rușine, făceau să-ți perzi credința în viitorul neamului românesc. Căci dacă nici acei puțini independenți nu vor apăra onoarea noastră, ci ne vor blama, atunci ce se mai aștepti dela oameni dependenți de pânura lui Szabó.

Cum ești îndreptățit de a-l condamna pe trădătorul și calumiatorul bisericii și națiunii sale, pe Pituk, când episcopul acestei biserici naționale nu cutează, din motive — demne de un mameluc, dar' nu de un

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Sângeorgiul-român.

Beatus ille, qui procul negotiis. Așa exclamau cu strămoșul Horaț vechii Romani de câte-ori — scăpați din zăduful nădușitor al odăilor și de munca obositoare de peste an — puteau gusta plăcerile vieții dela țeară, respirând aerul răcoritor și plin de ozon.

Intocmai zicem și noi strănepoții lor de câte-ori — „obosiți de munca zilelor“ — părăsim mesele oficioșilor din încăperile strimte și ne retragem la largul liber, răcoritor și dătător de viață.

Fără îndoială ori-ce atmosferă curată ne recrează și oțelește puterile trupesti; dar' retrăgându-ne la un loc izolat, uritul ușor ar pute să apese în mod deprimător asupra dispoziției noastre sufletești.

Drept-aceea nu e de ajuns a căuta spre recreare un ținut sănătos și neinfecat, ci și o societate în mijlocul căreia și sufletul se-și afle distracția atăt de necesară pentru premenirea puterilor sale.

Ambele aceste avantagii ni-le ofer băile sau așa numitele locuri de cură. Europa și în special pământul locuit de Români, este foarte bogat în această privință. Băile sânt în general cunoscute; de aceea mă simt dispensat a le înșira aci.

Din punct de vedere românesc însă nici una nu întrunește atâtea condițiuni recomandătoare ca și Sângeorgiul-român din comitatul Bistrița-Năsăud.

Situat într'un ținut romantic, e încunjurat de dealuri și munți acoperiți cu pădure deasă, încât suindu-ne pe dealul de lângă „fântâna cu 3 isvoare“, putem exclama cu Vlahuța:

„Sus nemărginire-albastră, jos e mărginitul verde,

„În potop de umbră satul sub copaci stufoși se perde,

„Stâncile își scot din dealuri a lor frunți imberbrante,

„Ear' pe vale-și duce gârla undele-i neli-niștite“.

Posede o apă excelentă, ce cuprinde multe din elementele trebuincioase pentru desvoltarea normală a organismului, și încă într-o stare ușor asimilabilă.*) Numeroșii bolnavi de stomac, catar de plumăni, boale de beșică etc etc., acum vindecați și sănătoși, sânt cea mai palpabilă dovadă despre efectul binefăcător al apei de Sângeorgiu. Mulți din acești bolnavi meditau la început împreună cu Naum asupra neascultării strămoșei Eva, zicând:

„Dacă Eva cea bălaie, mult sburdalnică copilă,

„Nu s'ar fi plecat la șoapta unui șerpe fără milă...

... Și din fructul cel oprit

„Cu atâta lăcomie, cruda n'ar fi înghițit...

„Astăzi n'am trăi în lume tot în starea de păcat,

„Oh! de câte suferințenoi atunci am fi scăpat!“

*) În această privință ne dă instrucțiuni speciale și amănunte broșura dlui Dr. Leo Murășan „Băile dela Sângeorgiu“, ce se poate procura dela „Institutul Tipografic“ din Sibiu.

Ear' la sfârșit în urma unei cure mai scurte sau mai lungi vindecându-se, preamăria puterea lui D-zeu manifestată prin natura vindecătoare a apei, care un gust plăcut având, se poate be cu vin, lapte și curată.

Mai presus de toate însă consider vieța și atmosfera foarte săracă, în microbi care pot să ne turbure conștiința și inima plină de sentimente românești, sau ca să mă exprim mai laicește: ducem o viață per excelentiam românească.

Nu există îndoială, că locurile de cură cu aerul și apele minerale promovează mult sănătatea omului; dar' pe lângă acestea se recere și o deosebită liniște sufletească. Unde aceasta lipsește, acolo boala în loc se dispare se potentează.

Această liniște ni-o oferă Sângeorgiul în deplină măsură. Majoritatea societății e română; prin urmare român devine și mediul, în care petrecem.

De o parte societatea română, ear' de alta excelenta capela a dlui Gogi dela Bistrița ne oferă al doilea balsam răcoritor, care ne premeneste nu trupul, ca apa, ci sufletul românesc însetat de nutrețământ național.

Când bei apă proaspătă din isvor și ascultă acoardele meladuoase din marșul lui Mihai, al lui Iancu, Hora dela Grivița, Plevna etc. etc., pare-că un curent electric îți străbate tot organismul. Întreaga dispoziție i-se elevează și te simți ridicat în o sferă sublimă.

Asemenea impresiuni se repetează zilnic. Singur lectura foilor, reamintindu-ne suferințele generale, ne scoate gândul din sfera plăcută de mai nainte.

Ne mângăie însă din nou sunetele armonioase ale orchestrei, care cântă „Despărțirea Basarabiei“. Sufletul meu însoțește în taină melodia-mi predictică mai ales cu textul strofei penultime:

„Însă fie cât de grele

„Lanțurile pe-al meu sin,

„N'or pute să stingă ele

„Simțământul meu român.

„Ba încă sper, că doar' odată

„Jugul crunt se va sdrobi,

„Și-atunci fiica-ți liberată,

„Ear' la tine va sosi“.

În sfârșit considerând și punctul de vedere al economiei naționale, avem în Sângeorgiu mângăierea, că banii cheltuiți nu intră în punga străinilor, ci în mână română, căci băile, pe lângă ce se află într'un ținut românesc, formează proprietatea comunei St. G!

Aceasta încă e un motiv, din care atențiunea tuturor Românilor ar trebui să se îndrepte asupra acestor băi naționale, cu atăt mai virtuos, cu cât apa vindecătoare rivalizează cu apele băilor de renume european.

E deci de dorit, ca inteligența și în special tinerimea română să se nisească a ridică nimbul acestui loc de cură. Resultatul ar fi prefacerea Sângeorgiului într'un centru românesc, în care peste vară ar conveni Români din toate 4 unghiurile. Recrearea trupestă și sufletească și schimbarea reciprocă de idei și sentimente ar produce foloase naționale.

E deci de dorit, ca inteligența și în special tinerimea română să se nisească a ridică nimbul acestui loc de cură. Resultatul ar fi prefacerea Sângeorgiului într'un centru românesc, în care peste vară ar conveni Români din toate 4 unghiurile. Recrearea trupestă și sufletească și schimbarea reciprocă de idei și sentimente ar produce foloase naționale.

E deci de dorit, ca inteligența și în special tinerimea română să se nisească a ridică nimbul acestui loc de cură. Resultatul ar fi prefacerea Sângeorgiului într'un centru românesc, în care peste vară ar conveni Români din toate 4 unghiurile. Recrearea trupestă și sufletească și schimbarea reciprocă de idei și sentimente ar produce foloase naționale.

E deci de dorit, ca inteligența și în special tinerimea română să se nisească a ridică nimbul acestui loc de cură. Resultatul ar fi prefacerea Sângeorgiului într'un centru românesc, în care peste vară ar conveni Români din toate 4 unghiurile. Recrearea trupestă și sufletească și schimbarea reciprocă de idei și sentimente ar produce foloase naționale.

E deci de dorit, ca inteligența și în special tinerimea română să se nisească a ridică nimbul acestui loc de cură. Resultatul ar fi prefacerea Sângeorgiului într'un centru românesc, în care peste vară ar conveni Români din toate 4 unghiurile. Recrearea trupestă și sufletească și schimbarea reciprocă de idei și sentimente ar produce foloase naționale.

Dimineața dela 6—8 cântă orchestra lungă „fântâna cu 3 isvoare“, ear' publicul făcând cură de apă se preumblă pe dealul din dosul fântănei.

Variate sânt scenele ce se presentă cu această ocaziune ochiului observator. Ici saltează niște copilițe după ritmul muzicii pe terenul bătut dinaintea fântănei. Îți vine să întrebi pe câte vre-una cu Vlahuța:

„Ce ești d-ta?

„Ficior sau fată?

Abia le poți distinge sexul. Sânt sigur însă că reîntâlnindu-ne peste vre-o câțiva ani i-am pute zice:

„Firește, azi ești d-șoară,

„Privirea ta mă înfloară!“

Colo vezi un tinăr însoțind pe o domnișoară gentilă. Expresiunea feței le tradează obiectul discuțiunii. Mă rămășesc, că de te-ai apropia de ei tiptil și neobservat, ai auzi pe cavaler rostindu-i cuvintele:

„Când ridici genele grele, par'căi desvâli din nori

„Doi luceaferi; — așa repezi două sulii de lumină

„Din adâncul lor s'aruncă...“

Din altă parte se ivește altă păreche. Se pare a fi cuprinsă de o melancolie neexplicabilă. Nici unul nu zice o vorbă. Lumea crede, că și-au gătat materialul vorbirii, dar' un psiholog și mai primitiv cunoscând cauza tăcerii își explică situațiunea reamintindu-și cuvintele lui Eminescu:

„Ne spunea atăt de multe

„Făr' a zice un cuvânt“.

Într'alt loc observi zecând pe scaune bătrâne și bătrâni gârboviți de povara anilor grei și numeroși. Se uită lung la părechile

episcop român — nu voește să o iee în apărare, nu-și susține dreptul său, dreptul bisericii sale atacate, dreptul națiunii sale, care drept e sancționat prin lege!

Pituk negându-și odată naționalitatea și punându-se pe punctul de vedere al unui renegeat, a lucrat ca om de nimic, dar a lucrat deschis, pe față, admitând că e renegeat.

Cine însă ca român nu le arată Ungurilor, că și noi avem energie, mijloace, și atâta iubire și simțământ național adevărat, încât să ne știm apăra în contra atacurilor nelegiuților, cine posedând arma nu se folosește de ea spre a-și apăra biserica și neamul, ci lasă ca cu înecetul să-l desarmeze, un atare Român e mai condamnabil decât Pituk.

Cugetele acestea și un șir nesfârșit de gânduri analoge mă urmăreau.

Căutam o explicație pentru purtarea episcopului Pavel.

Dnsul merge și roagă să se ordone o anchetă pentru constatarea netemeinicii acușărilor ce i-s-au adus, că ar fi trădător de patrie.

Ce-l conduce la acest pas?

Intr'adevăr nu mi-o puteți explica.

Nu a fost Preacuvioșia Sa convins că poporul român e pătruns de convingerea despre contrarul afirmărilor lui Pituk, nu a știut că cercurile competente din Pesta nu pot fi chiar așa de nebune încât să dea crezământ cuvintelor unui nebul?

Nu a știut, că plebea oradană nu din patriotism, ci agitată fiind prin presa „poporului ales“, al cărui contrar un episcop trebuie să fie ex offio, și a privi, numai în urma acestor agități a demonstrat în mod demn de cavalerialismul maghiaro-jidan știindu-și la spate autoritățile?! Dar nu!

Preasfinția Sa nu a voit ca să rămână nici măcar suspicioasă că dnsul nu ar fi „bun patriot“ în cercurile guvernamentale, nu a voit ca iubiții sei Oradani să creadă că-i mănios, supărat pentru purtarea infamă care o documentară față cu d-sa.

Trebuia să din acest motiv l-a rugat pe ministru să ordone o anchetă și i-a asigurat din altă parte pe Oradani că nu e supărat. Aceasta o poate omul încă înțelege, căci de, nu e bine să-ți strici prietenia cu domni mari. O înțeleg și eu când ar face-o un sărăntoc!

Dar un Pavel?!

Cu Oradani încă poate vrea să se împace, ar zice omul de nu ar cunoaște împrejurările căci e frică de o nouă pagubă, după ce ar fi odată recunoaște ferestrele?! Dar nu Pavel?!

Când în momentul decisiv, când ar pute să facă ce nu a putut încă Român să execute, ar pute să ne câștige nouă întregi națiuni românești satisfacție pentru toate crimele care s-au săvârșit din partea Ungurilor în contra noastră, când acum ajungându-și infamii maghiare culmea, dl episcop ar avea ocaziune să-și valideze prin fapt simțământul național, iubirea pentru neamul său, d-sa în loc de a-și păstra bărbăția merge și în loc de a-și pretinde dreptul său, al bisericii, al națiunii sale, se roagă de iertare, atunci Pituk e om de onoare!

Că un Rezei Szilvusz e om slab o am știut-o; dela dnsul nu am așteptat caracter

treceătoare și reamintindu-și timpul tinereții par că se roagă:

„Vară, vară, dulce vară,
„Natură, ce te prefaci,
„Tu, ce mori și n'viezi eară...
„Mai prefă-mă și pe mine
intr'o vîrstă, ce doresc.

Îi cuprinde o desnădejduire; ar invidia tinerile părechi, dar se mângâie cu adevărul rîndurilor:

„Vremea dragostei se duce
„S'or prefacă toate în scrum,
„Fericirile de-acum
„Ti-or pără numai năluce“.

Alții suindu-se în vârful dealului se delectară privind munții înalți din jur și întărindu-și privirea slăbită de păreții chiliilor înguste.

Afară de aceste scenarii mai însemnate și mai bătătoare la ochi.

„Multe trec pe dinaintea
„În auz ne sună multe;
„Cine ține toate minte
„Și ar sta să le asculte“.

După preambulă urmează dejun, ear până la amiază se fac scaldele, conform sfatului medical, calde sau reci. După prânz odihnă, jocuri de popici, cărți etc., ear seara dela 6—8 din nou preambulă și cură de apă la sunetul muzicii, care întonează arii naționale și străine.

După cină public se împarte în mai multe grupe. Unii fac nouă preamburări, alții formând un cor întonează din vîrfurile dealului cântări. O altă societate așezată pe scaunele de lîngă fîntână arangiază diferite jocuri sociale împreunate cu distracție și mult haz;

demn de un urmaș al vechilor Romani. Că un Sarkadi, Lauran et comp., în loc de a se reabilita în ochii națiunii pe a cărei presură au crescut, preferă de a continua în (românește ar suna prea aspru) „Speichelleckerei“—ul obișnuit, aceasta deja m'a surprins. Căci, combinam, se vor folosi de ocaziunea binevenită și vor arăta că prețuesc mai presus amicitia, recunoștința, mulțumita conaționalilor lor decât lauda contrarilor noștri.

Dar' cu toții s'au dovedit de nedemni chiar și de a presupune așa ceva despre ei.

Dumnealor le mai convine să publice prin foile jidano-maghiare, că nu a dat ordinațiune episcopului Orăzii-mari ca să se învețe limba maternă în satele locuite de Români, ci ca să se învețe și limba maternă.

Dar', pentru D-zeu, nu avem noi legi pe basa cărora se poate, ba mai mult, este neapărat de lipsă ca să se dea atari ordinațiuni?! Ne este doară garantat prin constituționalism să ne folosim în biserica noastră de limba maternă!

Altfel și-ar pute acăța dnii Sarkadi, Lauran et comp. reverențele în cuiu, ori s'ar vedea siliți să se facă calvini!

La acești indivizi m'am gândit văzînd ce face episcopul Pavel. Știam că și ei aparțin gardei sftințicilor sei.

Dar' ca un episcop român, fie sftințiciei sei chiar și așa de miserabili și fără de caracter, precum sînt aceia ai Preasfinției Sale episcopului Pavel, ca un episcop român să se lase până acolo influențat, încât să țină toaste „patriotice“, adică slugarnice față cu Ungurii, și că spre întărirea aceleia, că d-sa nu e inamicul ideii de stat maghiar după toaștul „patriotic“ se lăsa să întoneze „isten dld meg a magyar“, nu, aceasta și mie îmi apărea ca la redacția „Tribunei“ o infamă calumnie! Nu a fost însă desmîntită, deci trebuie că conține adevărul știrea foilor „koschere“!

Părerea mea este, că cu o atare purtare nu va mîntui episcopul Pavel gimnasiul din Beiuș, ci din contră, cauza română va pierde.

Prin supunere moale nu se poate câștiga altceva decât disprețul și asuprirea înșușită din partea asupritorilor.

Prin energie bărbătească și abnegațiune deamnă de un prelat creștin numai și numai prin aceasta poți să le impuni contrarilor, să duci la învingere cauza ta dreaptă.

Și aceasta o așteaptă dela capii sei bisericești poporul român, aceste calități le pretinde să le valideze Preasfinția Ta întreaga tinerime română.

Și nu uita, Sfințite Părinte, că această tinerime are deja astăzi un rol însemnat în viața politică a națiunii noastre, nu uita, că această tinerime este chemată de a face judecata istorică asupra faptelor, asupra ținutei D-Tale.

Împlineșteți datorința față cu creștinismul, față cu biserica, față cu națiunea Ta, față cu înșaiși demnitățile persoanei Tale proprii.

Nu da ascultare vocii seducătoare a simbrășilor, ascultă de simțământul inimii Tale de vocea timpului care purcede din necesitate istorică.

Astăzi ochii întregului românism asupra Ta sînt îndreptați. Luptă-Te cu fruntea deschisă, cu curaj bărbătesc, neclintit și cauza Ta, cauza noastră sacră va învinge; ear noi

ear' o grupă de tineri continuînd după cină a sta la masă își petrec în mod vial. Străbătînd cu privirea printre ramurile arborilor care le înconjură masa observă că:

„Dintr'o mână n'altă mână
„Cupa împrejurată n'flori,
„Trece plină,
„Beau, închină
„Pentru nația lor română,
„Pentru turmă și păstori“.

Cam acestea se succedă în fiecare zi afară de Sămbete și Dumineci.

Sămbăta se arangiază une-ori concert cu tombolă, ear' Dumineca înainte de prânz publicul asistă la serviciul divin, care, spre lauda preoților fie zis, făcîndu-se cu toată solemnitatea stă la înălțimea ritului oriental. Seara urmează petrecere cu dans în sala „Hotelului celui mare“. Ca în tot locul așa și aci își are dansul plăcerile sale. Despre acestea însă voi raporta după-va fi trecut petrecerea ce se va arangia în stil mai mare Dumineca viitoare.

În proiectare e și o excursiune în masse la băile învecinate dela Valea-vinului și la Rodna; dar' și despre aceasta la timpul seu.

În cele zise mai sus am expus în liniiamente scurte plăcerile ce ni-le oferă Sângeorgiul în decursul sezonului de vară. De aci însă nu urmează că n'ași avă de observat unele lipsuri care reclamă delăturarea. Acestea sînt bine cunoscute oamenilor care stau în fruntea afacerilor, vor fi delăturate în măsura în care publicul va sprijini baia, la care poți dnce o viață plăcută și mai presus de toate românească

Tonans.

tinerii, cununi de laur îți vom oferi, și gravatî-om numele cu litere de aur pe paginile negre ale istoriei neamului românesc.

Acum mi-e ușoară inima, am exprimat tot cugetul care mă apăsa.

Ce nu am putut să exprimăm corporativ toți universitarii, eată o exprimăm aici. Căci sigur fie ori-și-cine, că aceasta nu e părerea unui particular, tot cuvîntul cuprinde părerea tinerimii române.

Ear' tinerimea română, care, precum zice dl Jancsó Benedek cu un simplu semn a fost în stare să conducă ordinea la conferențele naționale și ar fi fost cu un semn chiar așa de simplu în stare să provoace și contrarul, această tinerime, care ține cu bărbați adevărați naționali și cu care tinerime consimte întreaga națiune română, ar fi intradevăr în stare să dea și un semn de care zice dl Jancsó că te îngrozești.

Aceasta însă nu va face-o, căci și tinerimea lucră cu cap, precugetă întotdeauna și apoi face, apoi lucră precum ti șoptește inima și mintea.

Dacă însă Preasfinția Sa episcopul Pavel se va dovedi nedemn de înaltul post ce-l ocupă, atunc tinerimea va ști într'alt mod decât plebea oradană, dar' mai aspru decât aceasta să-l pedepsească pentru — nu fictivă, ci adevărată — tradare de neam!

Sînt conștiu că întreaga tinerime universitară consimte cu mine!

Vincet aequitas!

Alexandru de Vajda Voevod,
stud. med. Vindobonensis

Sfințirea

bisericii gr-or. române din Dolova

săvârșită prin Preasfințitul Domn episcop al Caransebeșului Nicolae Popea în Dumineca din 23 Maiu 1893.

(Urmare și fine.)

La această vorbire Preasfinția Sa răspunde, mulțumind pentru manifestarea simțământelor sincere de bucurie, descoperind că se bucură de relațiunile armonice dintre preotul și poporul de aici, ferindu-și pentru progresele făcute până aici și îndemnându-i a urma tot așa, dar' făcîndu-i atenți a-și păstra ortodoxia și naționalitatea, pe care ni-o tragem dela gloriosul popor roman, euceritorul Daciei de odinioară, din care popor o parte s'a așezat atunci pe locurile locuite astăzi de Români și n'a perit până astăzi, căci eată noi sîntem descendenții acelora, și încă plini de viață. Apoi primind binecuvîntarea arhierescă, deputațiunea se depărtează.

După această deputațiune urmară visele mai multor, domni anume: Dragutin Rodosavlievic, protopretorul cercului Panciova Dr. Victor Mihailaș, medic comunal în loc, Andrain Diaconovici, arhitect etc., ear' terminându-se acestea, înaltul oaspe cu suita pleca la 2 oare căsă ospătăria proprietarului din loc Alexa Ivanovici, afătoare în apropiere de casa parohului român de aci spre a lua parte la masa comună (banchet), care se pregătise aici pentru 60 de persoane. Aci se așezară apoi afară de înaltul oaspe cu suita și alți oaspeți atît din afară precum: preoți, învățători, dirigători, amployați etc., cît și fruntașii comunei, de toți 64 de persoane.

Dintre preoți au fost de față: Petru Popovici din St.-Mihaiu, Nicolau Popovici din Alibunar, Petru Murgu din Petrovosele, Trifan Militar, din Satu-Nou și preotul local; dintre dirigători și amployați au fost: Domnul Drăgutiu Rodosavlievic, protopretor, dl Dr. Victor Mihalos, medicul local, dl Georgiu Popovici vicenotarul comunal, primarul comunei Nicolae Bojiaș, apoi dl arhitect Adrian Diaconovici; dintre învățători Petru Borcan, din Rețșor, Dimitrie Petcu, Iosif Manciu și Ioan Popovici din Nicolinți, Procopie Roșculeț din Satu-Nou. S'ar fi ridicat numărul oaspeților la 100 de persoane, dar' mulți dintre persoanele de pozițiune înaltă chiar, cum este președintele tribunalului din Panciova, judele reg. din Panciova cu câțiva asesori de trib. și advocați români, care toți au fost promis că vin, n'au putut veni, de sigur din cauza ploii care începuse de Sămbătă și a continuat până Sămbătă în 29 Maiu.

La această masă comună s'a ridicat 8 toaste, anume: primul îl ținu parochul local Aron Bartolomeiu pentru înaltul oaspe Preasfințitul domn episcop, al doilea l-a ținut Ilustrul oaspe, amintit pentru comuna rom. bis. din Dolova; al treilea îl ridică domn Filaret Musta pentru parochul și învățătorul local; al patrulea parochul local Aron Bartolomeiu pentru preon. domn Trifon Miclea, protopresbiter tractual; al 5-lea domnul protopresbiter Dr. George Popovici pentru domnul Dragutin Rodosavlievic; al 6-lea domnul Dr. Traian Bădescu, pentru domnul arhitect Adrian Diaconovici; al 7-lea domnul Nicolae Popovici pentru suita episcopescă și în fine, al 8-lea domnul Filaret Musta, pentru corul vocal din Nicolinți, cîntându-se după fiecare toast: „Mulți ani“.

Înceiindu-se prânzul comun înaltul oaspe cu suita s'a reintors la 5 oare la curtir. Ear' Duminecă seara corul vocal din Nicolinți dete un concert, la care participară fruntașii doloveni, oaspeții preoți și învățători și din suita episcopescă Preacuviosul domn Filaret' Musta și dl protopop tractual Trifon Miclea. După concert urma dansul, care a durat până la 2 oare după miezul nopții.

Luni dimineața, în 24 Maiu după dejun, înaltul oaspe cu suita sa mai lua la oarele 10 un prânz mic în casa parohului Aron Bartolomeiu, și după 10¹/₂ porni la drum sub sunetul salvelor și al clopotelor între strigări de „Să trăească“, petrecut earăși de un număr de călăreți și trăsuri cu primarul comunal în frunte, purtând steagul pe o ploaie rece până la Mramorac, de unde banderiu și cortegiul dolovean se reîntorse, raportând, că Preasfinția Sa vizitînd biserica română, fu așteptat și de Nemții (evangel.) și Sărbii (gr.-or.) de acolo și condus în biserică, unde l'a întîmpinat cu căte o vorbire în limbile lor, la care Preasfinția Sa a răspuns și apoi și-a luat drumul către Deliblat cu suita sa pe două batre trase de căte 4 cai și 2 trăsuri de căte 2 cai și 1 cocie de bagaj, dintre care una (cu 4 cai) era data de comuna Satu-Nou, ear' restul de comuna Dolova, fiind petrecute de Mramoraceni până la Deliblat, unde i-au eșit Cubinenții înainte.

Înceiînd mai adaug, că ploaia cea rece cu vînt, care se puse Sămbătă și continua o săptămână, nu e permis a se realiza programul marelui de primire în tot cuprinsul lui, pentru care lucru li-a părut rău Dolovenilor, deși de altcum ei binecuvîntau pe înaltul oaspe, pe arhierul care ca trimis de Dumnezeu veni aducînd cu sine ploaia mult dorită pe aici și ziceau, că este suflet sftînt și curat. Era vorba adică de împodobirea caselor pe unde era să treacă, de întîmpinare la arcul triumfal, de iluminățiune și serenadă seara, care toate nu s'au putut face Cu toate acestea însuflețirea și bucuria generală a Dolovenilor n'a suferit nimic. Această bucurie și actul sfințirii bisericii lor nu se va uita până în generațiuni depărtate. Ear' înfățișarea Preasfinției Sale în aceste părți a electricat inimile Românilor din aceste părți, a deșteptat și mai mult simțul și fala națională română în ei și a infiltrat în organismul lor cu un cuvînt o viață nouă, care credem a fi asigurată pe mult timp până-va veni o ocaziune binevenită mai tîrziu ear' se va nutri și redestepta.

Recercat din multe părți.

„Un Dolovean“.

CRONICĂ

Conferența învățătorească din protopopiatul Halmagiului. La 8/20 August a. c. s'a ținut în comuna Vața-de-Jos conferența învățătorilor gr.-or. din tractul protopresbiteral al Halmagiului. Eată pe scurt decursul acestei conferențe: La 8 oare învățătorii au mers în corpore la biserică, unde au fost primiți cu bucuriile de troasuri. După terminarea serviciului divin și chemarea Sftântului Duch învățătorii au plecat cu toții în frunte cu dl protopop Ioan Groza până la școală, unde S. Sa prin o cuvîntare aleasă deschide conferența între urări de „Să trăească“. După alegerea notarului și citirea protocolului se trece la ordinea zilei. Ca obiect de propunere în numita conferență a fost aritmetica. La oarele 12 se închide ședința primă și se anunță a doua ședință pe trei oare d. a. La prânzul comun ce a avut loc după aceea s'au rostuit mai multe toasturi. Ședința a doua s'a deschis la 3 oare d. a. În aceasta s'a continuat dezvoltarea temelor din aritmetica s'au dezbătut mui multe propuneri și s'a hotărt ca pe anul viitor conferența se se țină în comuna Gurahonz. Sftișitul conferenței a fost o petrecere cu joc ce s'a arangiat în păduricea scălzilor și care a durat până dimineața. La petrecere s'a jucat și jocurile naționale „Călușerul“ și „Bătuta“. Atât la conferență cît și la petrecere a luat parte un public numărös.

Pensionat român de copile în Cernăuți. După-cum ețim în „Gazeta Bucovinei“, doamna Aurelia Pipoșiu, veduva regretatului Pompiliu Pipoșiu, a primit dela ministerul c. r. de culte și instr. austriac concesiunea de a deschide un pensionat de copile în Cernăuți. Planul învățământului este cel prescrip pentru școlile publice. Instrucțiunea se va face în limba română; afară de aceea se vor propune și limbile germană și franceză. Copilele vor primi în acest pensionat toată întreținerea. Deasemeni se vor primi și eleve externe, precum și eleve care doresc a cerceta școlile superioare. Condițiunile mai deaproape se pot vedea în programul îndetailat ce se va publica la timpul seu.

Grozavi mai sînt! Pe cînd amicul nostru dl Aurel C. Popovici se află, deja de Sămbătă, în mâinile justiției ungurești, care fără nici un motiv plausibil l-a pus în arestul preventiv din Cluj. dl Gódrí Sándor, zelosul lude de instrucție a tribunalului din Sibiu, l-a cîntat astăzi cu o citație, prin care îl provoacă să se înfățișeze numai decît înaintea d-sale. În același timp aflăm, că poliția din Brașov l-a cîntat pe dl Popovici Duminecă toată ziua prin acel oraș. Se vede că procuratura din Cluj a mobilizat toată

lumea, ca să prindă pe periculosul „agitator“ care numai la fugă nu se gîndeia, căci își ține de onoare a sta pe banca acușărilor pentru marea operă a tinerimii noastre, — dar' de bucurie că a pus mîna pe el, și-a uitat să stîntineze despre aceasta organele de urmărire mobilisare. Grozavi mai sînt!

Domnișoara Agata Bărescu, eminenta noastră tragediană, va da în primele zile ale lunii Septembrie o serie de reprezentații în limba română, la Teatrul Național din București cu concursul artiștilor din capitală.

Regularea graniței. O comisiune mixtă compusă din dnii Gottfried Knales, protopop comitatens și Francisc Petracek, inginer-suprem ca reprezentanți ai guvernului ungar și Constantin Anastadiade, căpitan în statul major al României, ca reprezentant al guvernului român, s'a dus zilele acestea în comuna română Drogoias dela graniță, spre a săvîrși lucrările de regulare a graniței necesare acolo. După rectificarea stîlpilor deteriorați și a movilelor de graniță comisiunea s'a întors la Borsce. Ajunsă în Borsce, comisiunea a luat un protocol în limba română și maghiară. Reprezentanții ambelor guverne au luat fiecare câte un exemplar din protocol.

Un cas trist. Ni-se scrie din Șmig, că zilele acestea locuitorul de acolo Nicolae Cămpean a fost călcat de un tren de povară. După scurte dar' grele suferințe nenorocitului a încetat din viață, lăsînd în urma sa o veduvă și trei copii minoreni, dintre care cel mai mare e de opt, ear' cel mai mic abia de un an. Nenorocita familie se găsește în cea mai mare miserie și de aceea ne grăbim a o recomanda on. public român pentru ajutoarele. Ajutoarele sînt a se trimite la adresa: Anica Dan ved Cămpean în Șmig, p. u. Mediaș.

Schimbare în ministerul de justiție ungar. „Budapesti Közlöny“ publică demisiunea lui Stefan Teleszky din postul de secretar de stat în ministerul de justiție.

Camera advocații din Sibiu vesteste, că avocatul Albert Sztancsay cu șediu în D.-Sănmartin, a fost înscris în lista camerei.

Nunire. Zoltan Pisztory, practicant la tribunalul regesc din Bistrița, e numit subnotar la tribunalul regesc din Dej.

Petrecere cu dans se va arangia Duminecă la 29 August (10 Septembrie) 1893 în sala ospătăriei „Hotel central“ din Brad. Venitul este destinat pentru despărțimentul X., Brad, al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“. Întrarea de familie 2 fl. de persoană 1 fl. Începutul la 8 oare seara. Ofertele marini-moase se vor primi cu mulțumită și suprasolviurile se vor publica pe cale ziaristică. Între pauză se vor juca jocurile naționale „Călușerul“ și „Bătuta“ în costum.

Un incendiu îngrozitor a izbucnit în noaptea de Sămbătă spre Duminecă în comuna Cujir. Eată amănuntele ce primim de acolo despre această catastrofă: Ieri noapte cătră 12 oare, comuna noastră a fost cercată de un teribil incendiu, care ajutat de vîntul, ce de regulă bate pe aici în toate sările, deodată a cuprins în flacări vre-o 15 case, șuri și altele prefăcîndu-le în cenușe până în fundament. Își poate ori-cine închipui spaima, cînd din somnul cel mai greu își deschide ochii la astfel de spectacole și cum e în stare să se ajute. Cei mai mulți dintre sērmanii arși au rămas numai cu vestimintele de culcat, desculți și în capul gol. O biată femeie veduvă a fost cuprinsă în flacări, de unde singură a eșit și după câteva oare, în cele mai grele chinuri a murit. Vitele mai mari fiind în cîmp n'au ars, porci, capre etc. însă puține au scăpat. La localizarea și stingerea focului au ajutat mult lucrătorii dela fabrica de fer din loc, conduși fiind de rednicul lor șef Stroiny Roman. Asemenia locuitorii din comună. Asigurat n'a fost nimenea. Lipsa de pompieri se simte. Paguba se evaluează la 4—5 mii fl. Ajutor cît de mic aduce mare mîngăiere celor atinși de această nenorocire. Domni Ioan Muntean, învățător dirigent și Nicolae Muntean, teolog absolut, au început deja colectă în favorul nenorocitorilor. Ce s'a colectat s'a și împărțit. La timpul seu se va publica întreg rezultatul. M.

Apel

Frați Români din Bihor!

În fața devastărilor, a sălbătécilor și a crudelităților ce s'au întemplat fraților noștri de prin alte colțuri ale scumpei și iubitei noastre patrii de sub coroana Sftântului Stefan, stăpînă de preagloroasa Casă de Habsburg-Lotharingia prin asiaticii prigonitori, răsvrătitori și voritori de nimicire a mult cercatei noastre națiuni române, noi am stat muți.

La proiectele de legi, votate și nevotate încă, știute, intenționate pentru agravarea și jefuirea și mai mult a situațiunii noastre naționale și altcum prea precară în ziua de azi, afară de o provincie românească, a Beiușului, am fost în letargie, ba așa zicînd: intr' un somn al lui Morfeu!

Față cu adunarea mare națională istorică din Sibiu, la care nu numai Români cu durere de neamul nostru din patrie, dar' pe lîngă frații noștri din România au curs și alte neamuri cu interesul viu în destinațiunea română, noi foarte indiferenți ne-am arătat, ne-am codit!

La toate aceste incidente de viață faptele și ținta noastră înaintea corpului na-

țional și a lumii ce ne urmărește în nisui-
țele noastre și ne compătimește în sclavagiul
și suferințele noastre, ne arătarăm ca și-cum
n'am fi conduși de aceleași idei și principii ale
libertății, ci că convingerea noastră ar sta pe
lângă actualitate, am consimți cu spiritul șo-
vinismului!

Fraților! Căutați cu ochii trupului cele
petrecute în noaptea de 23 Iulie st. v. a. c.
față cu tot ce se află în realitate și în apar-
tență românească din Oradea-mare, ispititii cu
ochii minții proveniența vandalismului întem-
plat acolo, judecați și trageți consecuență din
cele văzute și ispitite; și oare după o amu-
țire, după o amoroșie și după un indiferen-
țism păcătos de mai înainte arătat în cauza
română devenită de un interes general, acum
când Hanibal, șovinismul descereerat nu numai
e la poartă, dar prin armele sale caracteris-
tice hoardelor barbare de sub Tamerlan a în-
trat chiar în căminul nostru, în sanctuarul
familiar și nu a nimici spiritualcește, ci chiar
a cutropi fizicește, noi se ne arătam și mai
departe lași și inerti în această țeară a lui
Marin Minor?!

Fraților! Este cialul al 11-lea, se nu
treacă cel puțin acesta în ignoranță și nepă-
sarea noastră cătră cauza română, cătră noi
înșine, ci luând fapta cum este, serios, vâ-
zând că doar' a noastră parte națională aici
în Bihor este mai greu atacată, mai fără
motiv, ba chiar, peste convingerea expri-
mată de fișpanul comitatului, la candidaturii
de Români în posturi de notar: „se se can-
dideze și Români“, în chip mai sêlbat; se
ne strîngem în adunări de lamentări și pro-
testări, cu atât mai vrtos, cu cât ni-s'au
atacat prelatul, următorul lui Christos, al
acestei diecese, sfântul consistor al dieceei
oradane, canonicatul, institutele de creștere,
sfânta biserică, clenodul românesc, amplexii
advocații etc., cu un cuvânt tot ce e român,
dela mic până la mare și viceversa.

Să ne adunăm, să lamentăm și să pro-
testăm contra acestui vandalism turbat, că
dacă nu va vrea să audă guvernul țerii, să
audă Europa cultă și lumea civilizată, că ne
doare și nu putem suferi a nu țipa. Tăcând
ni-s'ar anunța fatala sentență: „Delenda est
natio Valachica“ din Biharea.

Doi fi români din Bihor.

Din public.*

Avis.

Inscrierile la școala civilă de fete
cu internat a „Asociațiunii transil-
vane“ în Sibiu se fac în 1-4 Septembrie
st. n. a. c. dela 8-12 a. m. și dela 3-5
p. m. în edificiul școlii, strada Morii Nr. 8.
Lecțiile se încep în 4 Septembrie n.
Sibiu, în 26 August 1893.

Dr. I. Crișianu,
director.

Avis.

La școala elementară de fete a „Reuni-
niunii femeilor române din Sibiu“ înscrierile
se fac în 1 și 2 Septembrie a. c. în oarele
9-12 a. m. și 3-5 d. a. în edificiul școlii
civile de fete a „Asociațiunii“.

Didaetrul pe o lună e 2 fl. Taxa de
înscriere asemenea 2 fl.

Prelegerile se încep Luni în 4 Septem-
vrie a. c.

Sibiu, 27 August 1893.

Diracțiunea școlii.

Dare de seamă și mulțumită publică.

În comuna Betlean s'a îndatinat în
tot anul a se aranja o petrecere româ-
nească în favorul bisericii și școlii ro-
mâne gr.-cath., din loc. În anul curent s'a
ținut această petrecere în 11 Iulie st. n. în
sala hotelului din loc. Considerând grelele
împrejurări între care se susține această școală
românească în această comună cu locuitori
de diverse naționalități, pe lângă toate-că
domnul protopop fiind o persoană ce în
calitate de preot român stă la culmea mi-
siunii sale și ca atare a folosit și alte mij-
loace salutare pentru a face școlii un fond
din care să se poată susține modest, zic, pe
lângă toate acestea, a fost neapărat de lipsă
aranjarea acestui bal, al cărui succes, precum
vom vedea mai la vale, a fost foarte îndestul-
tor. Da, a fost neapărat de lipsă aranjarea
acestui bal, căci de altcum de unde s'ar fi
asigurat pe seama școlii o așa frumoasă
sumă precum este aceasta obținută cu oca-
siunea acestuia.

Sunt în acea credință că nu vatăm cu-
noscuta modestie a domnului protopop Gre-
goriu Pușcariu când cu toată sinceritatea
și cu oare-care îndestulare voui zice că dacă
astăzi biserică și școala gr.-cat. din Betlean
a ajuns la înflorirea, aceasta se poate atribui
în mare parte zelului și activității neobosiți

a d-sale. Căci precum la toate ocașiunile
așa și acum având în vedere scopul nobil,
abecă înflorirea bisericii și a școlii, nu
a cruțat jertfă, nici osteneală pentru obținerea
și realizarea acestei dorințe. De altă parte
cred că nu voui fi considerat de calumniator
dacă îmi voui exprima pe această cale regretul
asupra purtării neoneste a unor domni
teologi de pe Valea-Șienului, care nu știu din
ce motive necualificabile și copilărești au
exclat cu absența șicanând prin aceasta
școlii sus amintite un venit cu care la tot
casul foarte bine s'ar fi ajutat. Noi nu
trebuie să predăm din vedere cât de strict
este legată ș oala și biserică de națiune, zace
dar în interesul nostru ca acestea să le în-
tărim și asigurăm de toate pericolele pre-
sente și viitoare, și să lucrăm în acea
direcțiune ca să ocupe întotdeauna un loc
respectabil în șirul altor națiuni culte. Bise-
rica, școala și națiunea au o legătură intimă.
Una întărește pe cealaltă. Și oare se nu
o știe domnii respectivi aceasta? Altcum cum
se ne explicăm această purtare a domniilor
lor?

Pe lângă toate acestea petrecerea a suc-
ces pe cât numai se poate de bine. Costu-
mul național a fost bine reprezentat. Oaspeți
am avut de prin jurul Sibiului, Clujului, Gher-
lei, Dejului și Lăpușului așa încât se poate
zice că oaspeții din depărtare în anul acesta
s'au arătat cu mult mai binevoitori față cu
petrecerea noastră decât cei din jur. Ce se
ține de vialitatea petrecerii încă am fost
surprinși văzând entuziasmul și buna dispozi-
ție a tinerilor și tinerelor români participa-
tori, care, precum s'au exprimat s'au depărtat
din Betlean ducând în inimile lor cele mai
frumoase suvenirii. Petrecerea a durat până
dimineața la 4 oare, când cu toții ne-am de-
părtat îndestulții. Au încasat cu totul 113
fl. și 40 cr., din care substrăgând spelele 48 fl.
și 40c cr., rămâne venit curat predat curato-
rului bisericesc 65 fl. v. a.

Am avut și suprasolviri și anume:
Dela dl. Dr. Georgiu Silași, prof. univ.
pens. 2 fl.; Alexandru Bene, canonic, gher-
lan 2 fl., Emiliu F. Negruțiu, medic 2 fl.,
Alexandru Pop, preot în Petrihaza 1 fl., Da-
niil Moldovan, cancelist pretoriale 1 fl., Sime-
on Moldovan, învățător pensionat 80 cr., Ilie
Mircea, păpuțar în loc 50 cr., Ioan Cărcu,
preparand în loc 10 cr., și dela m. on. domn
protopop Gregoriu Pușcariu 1 fl.

Participătorul.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta re-
dacția nu primește răspunderea.

Bibliografie.
AVIS LITERAR.
„Dor și jale“ este titlul poeziilor dlui
D. Voniga, care în broșură voluminoasă de
13-14 coale 8°, hârtie velină, în curând vor
eși de sub tipar.
Volumul se va extinde peste 200 pagini
și va cuprinde 140-150 poezii lirice cu o
prefață scrisă de dl I. Russu Șirianul.
Pentru înlesnirea prenumărării, abonen-
ților prin liste li-se dă favorul de a primi
exemplar broșurat cu un preț de 1 fl. (2 co-
roane); ear' legat în lux cu 1 fl. 50 cr. (3 co-
roane).
După eșirea opului de sub tipar, prețul
unui exemplar broșurat va fi 1 fl. 40 cr.,
(2 cor. 80 bani) și legat în lux 1 fl. 80 cr.
(3 cor. 60 bani).

„Iocia Diecesană“. Organ al eparchiei
gr.-or. rom. a Caransebeșului. Apare odată
pe săptămână: Dumineca. Redactor responsabil:
Dr. Petru Barbu. Anul VIII. Nr. 33 dela
15 August v. are următorul cuprins: Schițe din
istoria literaturii române. III. Reprivere. De
E. Hodoș. — Ceva despre societăți de ajuto-
rare. De Nicolae Blajovanu. — Higienă. De-
spre organele simțurilor. — Act de donațiune.
— Varietăți. — Concurse.

A apărut:
Medicina populară. Despre friguri. De
Dr. Valerian George Negrescu, medic-primar
al județului R.-Sărat. A III-a edițiune. Foc-
șani. Editura tipografiei și librăriei Al. Co-
dreanu. 1893. Prețul 75 bani.

A apărut:
„Magyar-román zsebszótár“ (Dicționar
maghiar-român.) De Octavian Barițiu, pro-
fesor gimnasial în Năsăud. A doua edițiune
îndreptată și completată. Cluj, 1893. Li-
brăria universității Ioan Stein. Prețul 1 fl. 40 cr.

A apărut:
„Román-magyar Kéziszótár“ (Dicționar
român-maghiar) de Nicolau Putnok, director
gimnasial. Budapesta, în editura lui Wilhelm
Laufer. Prețul: broșurat 1 fl. 80 cr., legat 2 fl.

În editura librăriei Nicolae I. Ciurcu
din Brașov a apărut:
„Carte de citire“ pentru cl. III. gimna-
sială, reală și pentru școlile superioare de
ete. De Virgil Onițiu, profesor.

A apărut:
„Colecțiune de plante“ sau „Herbariu“,
arangiata de I. Moisil, profesor la gimnaziul
real din Slatina, merit pentru așezarea plan-
telor uscate, adunate de elevii școlilor se-
cundare speciale sau de universități. Colec-
țiunea este însoțită de 340 etichete pentru
plante, tipărite în limba română și latină pre-
cum și de o instrucțiune, în care se explică
adunarea, uscarea și așezarea plantelor în
herbariu etc. Prețul unui exemplar 2 lei 80 b.,
cu coperte în colorii 4 lei.

Se află de vânzare la librăria societății
„Încurajarea comerțului român“ în Slatina.

Găindarul șilei.
18/30 August 1893.
Iulian: Mei Flor. și Laur.
Gregorian: Roza fec.
Soarele: răsare 5.53 apune 6.13

Buletin meteorologic.
Sibiu, 29 August n. 1) oare dimineața.

Table with 4 columns: Presianca atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului

Din țeară 27 August n. 8 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presianca atmosferică, Temperatura Celsius, Vântul

Washington, 29 August n. Camera
representanților a respins amendamen-
tural lui Bland, care cere bate-
rea liberă de argint cu proporție a va-
lorii de 18:1.

San-Sebastian, 29 August n. Cu
prilejul demonstrației în contra lui Se-
gasta trupele au împușcat. Mai multe
persoane au fost omorite și 30 rănite.
Regina vrea să plece imediat la Ma-
drid. E probabil că se va decreta
starea de asediu.

Economie.

Societatea de căi ferate austro-un-
gară-română. Camera comercială din Brașov
atrage atențiunea publică asupra unei notițe
privitoare la transportul de cereale între sta-
țiunile căilor ferate române și austro-ungare,
apărută în numărul 100 al foii „Vasuti és
Közlekedési Közlöny“. După acea notiță, la
transportul de cereale, pâstăioase și olbagi-
noase, expedate direct dela stațiunile române
la cele ungare sau austriace, pe basa tari-
fului IV. valabil dela 1 Maiu 1886, se vor
aplica la prezentarea documentelor de predare
resp. duplicatelor de fraht neprovăzute cu
timbru de reclamațiune taxele cuprinse în tari-
fele locale ale căilor ferate interesate, și
anume în calea reclamațiunii. Documentele
sus amintite trebuie prezentate, pe lângă do-
cumentarea diferenței de fraht ce e a se res-
titui, cel mai târziu în restimp de 3 luni
începând dela primirea transportului respectiv
la stațiunea de predare a căii ferate.

Operațiunile efectuate în 14 August v. 1893
D. Vacas lui L. Mendl & Co., grâu
3360 hect. 10 lei. U. I. Negroponte lui L.
Mendl & Co., grâu 2080 hect. 9.20 lei. Tzu-
clos & Lecos lui L. Mendl & Co., porumb
5000 hect. 6.55 lei. Dornico lui O. Silcer-
stein, ovės 1000 hect. 10.60 lei. Frații Bach
lui O. Silberstein, porumb 10 vagoane 19.58
lei. Frații Bach lui F. Carnevali, grâu nou
2530 hect. 9.60 lei. G. Groscevi lui F. Car-
nevali, grâu 1770 hect. 8.75 lei. P. D. Van-
vuri lui A. Kirschen, grâu nou 4700 hect.
6.85 lei. C. Dimitriadu lui A. Kirschen, po-
rumb 4180 hect. 6.60 lei. H. Fulga lui P.
Silcerstein, grâu nou 3100 hect. 8.90 lei. H.
Fulga lui O. Silberstein, porumb 2150 hect.
8.90 lei. H. Fulga lui O. Silberstein, grâu
nou 3500 hect. 9.50 lei. H. Fulga lui O.
Silcerstein, porumb 2300 hect. 9.50 lei. H.
Fulga lui O. Silberstein, porumb 2480 hect.
8.70 lei. M. Portocală lui O. Silberstein, po-
rumb 3300 hect. 7.90 lei. M. Portocală lui
Sasu & Nistor, grâu nou 8000 hect. 8.50 lei.
V. P. Sasu lui Tzuclos & Lecos, porumb b.
2500 hect. 9.75 lei. V. P. Sasu lui Tzu-
clos & Lecos, grâu nou 2350 hect. 9.60 lei.
V. P. Sasu lui Solari, porumb 2300 hect.
9.60 lei. A. Lombardo lui I. Millas & fiu,
porumb 2150 hect. 8.25 lei. J. J. Paspatti
lui U. I. Negroponte, grâu nou 5440 hect.
9.60 lei. A. Lombardo lui I. Millas & Fiu,
grâu 2200 hect. 8.40 lei. J. J. Paspatti lui
U. I. Negroponte, porumb 3100 hect. 8.25
lei. V. P. Sasu lui U. I. Negroponte, grâu
nou 2200 hect. 8.50 lei. V. P. Tasu lui U.
I. Negroponte, porumb 2200 hect. 8.4e lei.
C. Dimitriadu lui A. Erling, porumb 3000
hect. 6.50 lei. Sigmund Strauss lui I. Hirsch,
porumb 7100 hect. 6.42 1/2 lei.

Cerealele sosite:
Pe apă: grâu 190.810 hect., porumb
195.500 hect., orz 5790 hect., meu 9200
hect., secară 6500 hect., fasole 4000 hect.,
ovės 1460 hect.
Pe uscat: grâu 158.860 hect., porumb
95.500 hect., orz 14.750 hect., meu 2300
hect., secară — hect., fasole 3500 hect.
ovės 7000 hect.

Prețul mărfurilor
Piața din Sibiu Dela 29 August n. Grâu, fru-
mos 76 până 80 chilo fl. 5.10 până 5.60, grâu mestecat 7
până 74 chilo fl. 4.10 până 4.70, secară 70 până 74
chilo fl. 3.80 până 4.—, orz 62 până 66 chilo fl. 3.20
până 3.60 ovės 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80
cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.70 până 4.10, mălaiu
75 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 63 până
70 chilo fl. 1.50 până 1.70 sêmênță de cânepă 49 până 50
chilo fl. 5.— până 5.60, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.—
până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fa-
sole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de păsat grâu
100 chilo fl. 16.60 până 16.80, făină nr. 1 fl. 15.80,
făină nr. 3 fl. 14.80, făină nr. 5 fl. 12.—
sâmânță 100 chilo fl. 54.— până 56.—, unsoare de
pore fl. 58.— până 60, sêu brut 100 chilo fl. 20.— până
22.—, sêu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini tur-
nate de sêu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20
până 30.—, fân 100 chilo fl. 1.60 până 2.—, cânepă
fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub.
fl. 3.25 până 3.50, apirt p. 100 L. % 54.— până
57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de
vițel 48 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr.
carnea de berbec 30 — până 32 cr., ouș 10 cu 18
până 20 cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 28 August
n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 48.— cr. până
49.— cr., de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., ungurești
grei tineri 52.— cr. până 52 1/2 cr., de mijloc 51.—
cr. până 52.— cr., ușori 49.— cr. până 50.— cr.,
marfă țerânească grea 46.— cr. până 47.— cr.,
de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușoară 47.— cr.
până 48.— cr., românești, de Bako y, grei
— cr. până — cr., transito grei — cr. până
— cr., transito de mijloc — cr. până — cr.,
transito ușori — cr. până — cr., transito sâr-
besci grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de
mijloc 49.— cr. până 50.— cr., transito ușori 47.—
până 48.— cr.

Sosiți în Sibiu.
La 29 August n.
Hotel „Newriver“. G. Szerb, deputat, din
Budapesta. Bihme: vald, pelerin, din Budapesta. Ver-
teprach, din Brașov. Boesith, comercianți, din Viena.
Hotel „Haberman“. C. Sara, cu fiica, din
Sâmăbta. F. Markoc și E. Markoc, comercianți, din
Timișoara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 August n. 1893.

Table with 4 columns: Sêmênțe, Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilo

Table with 4 columns: Sêmênțe, vechi ori noue, Soțul, Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilo

Table with 4 columns: Sêmênțe, de toam. de primă, Aug.-Sept. Maiu-Iun de toamnă de primă, Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilo

Table with 4 columns: Producte diverse, Soțul, Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Călitatea per Hect., Prețul per 100 chilo

Table with 4 columns: Sem. de trif., Lucernă ungurească, Oie de rap., rafinat, Uns. de porc, dela Posta dela țeară sântăată afumată, Sâu, Prune, Liectar, Miere, Ceară, Spirt, Drojdițe de spirt

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 4 columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Camp, 9.88 vënd, 11.—, 10.—, 1.29

Bursa de Budapesta.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., hârtie 5%, Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, de aur austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Albina, Argintul, Galbeni împărătești, Napoleon-dori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livers sterlingi

Bursa de Viena.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., hârtie 5%, Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilo ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., croate-slavone, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, de aur austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losuri pentru austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Galbeni împărătești, Napoleon-dori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livers sterlingi

Bursa de Buouresci.

Table with 4 columns: Din — — — 4 oare p. m., Cassa Ultim, Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, Oblig. de stat. C. F. R. 6%, Renta rom. (Kur. conv.) 6%, Împrumutul municipal 5%, Scrișuri func. rurale 5%, Scrișuri func. rurale 7%, Idem urbane 7%, Banca-Naț. (500 lei vërs. Intr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei vërs.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei vërs.), Soc. rom. de reasig. (250 lei vërs.), Oblig. Cassei Pensionilor, Schimb, Londra 8 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agio

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

